

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mědíka a soudkyň JUDr. Ireny Ondruszové a JUDr. Jany Sedlářové ve věci

žalobce: **Lesy České republiky, s.p., IČO 42196451**
sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové

za účasti
účastníka: **Římskokatolická farnost Rožmberk nad Vltavou, IČO 65028325**
sídlem Náměstí 42, 382 73 Vyšší Brod
zastoupený advokátem JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D.
sídlem Na Podkovce 281/10, 147 00 Praha 4

o vydání věcí, o nahrazení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Jihočeský kraj ze dne 26.10.2016, č.j. 514486/2013/R3715/RR21891, **o odvolání žalobce** proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. listopadu 2019, č.j. 11C 146/2016-414,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se zrušuje a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal nahrazení rozhodnutí správního orgánu uvedeného v záhlaví tohoto usnesení tak, že se pozemky parc. č. 281, 329/4 a 507/4 v k.ú. Rožmberk nad Vltavou a pozemek parc. č. 359/2 v k.ú. Koryta u Hněvanova účastníkovi nevydávají (výrok I.) a uložil žalobci povinnost nahradit účastníkovi náklady řízení (výrok II.).
2. V odůvodnění uvedl, že v projednávané věci byly naplněny všechny předpoklady § 2 až § 6 zák. č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „ZMV“) a ze strany dalšího účastníka řízení byl dodržen i postup podle § 9 odst. 1 a 6 ZMV. Pozemky jsou zemědělskými pozemky ve smyslu § 2 ZMV, další účastník řízení je oprávněnou osobou podle § 3 písm. b/ ZMV jako právní nástupce původního vlastníka Fara v Rožmberku nad Vltavou, a utrpěl v rozhodném období majetkovou krivdu podle § 5 písm. a/ ZMV. Povinnou osobou k vydání tohoto majetku je žalobce (§ 4 písm. b/ ZMV). Vázán právním názorem Ústavního soudu vysloveným v nálezu ze dne 25.1.2021, sp.zn. II.ÚS 1920/20, soud prvního stupně uzavřel, že konfiskace majetku účastníka nebyla dovršena, neboť žalobce ani po poučení podle § 118a odst. 3 o.s.ř. žádné důkazy, jimiž by bylo prokázáno, že stát předmětné pozemky převzal, nepředložil, a tudíž neunesl důkazní břemeno. Lesní cesta na pozemku parc. č. 359 v k.ú. Koryta u Hněvanova i podle žalobcových tvrzení není překážkou vydání tohoto pozemku, jelikož její provedení nenaplnuje pojem stavby ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a/ ZMV bránící zemědělskému či lesnímu využití předmětného pozemku. Proto byl jako nadbytečný zamítnut důkazní návrh dalšího účastníka řízení na zpracování geometrického plánu k oddělení vydatelných částí tohoto

pozemku. Jelikož nebyla shledána žádná překážka ve smyslu § 8 ZMV, která by vydání těchto pozemků bránila, soud žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné odvolání, v němž namítal, že tento rozsudek je věcně nesprávný a nepřezkoumatelný. Žalobce trvá na svém právním názoru, že předmětné pozemky byly konfiskovány, přičemž se absolutně neztotožňuje se závěry Ústavního soudu pojatými do nálezu ze dne 25.1.2021, sp.zn. II.ÚS 1920/20, s podrobnou argumentací. Nepřezkoumatelnost tohoto rozsudku spatřuje v tom, že se soud prvního stupně nijak nevypořádal s tím, proč na danou věc nelze aplikovat usnesení Ústavního soudu sp.zn. IV.ÚS 1990/20 a III.ÚS 1852/20. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě zcela vyhověl.
4. Účastník ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Uvedl, že odvolání žalobce obsahuje pouze polemiku se závěry Ústavního soudu vyslovenými nejen v nálezu ze dne 25.1.2021, sp.zn. II.ÚS 1920/20, ale též v navazujícím nálezu ze dne 23.3.2021, sp.zn. I.ÚS 1975/20. Žalobci byl dán dostatečný prostor pro to, aby prokázal provedení konfiskace, přesto žalobce toto tvrzení neprokázal. Účastník proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.
5. Odvolací soud podle § 212 a § 212a o.s.ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení, které jeho vydání předcházelo, přihlédl k odvolání žalobce i k vyjádření účastníka, načež dospěl k závěru, že zde nejsou předpoklady pro jeho potvrzení ani pro změnu.
6. Podle § 8 odst. 1 písm. a/ ZMV věc nelze vydat v případě, že se jedná o zastavěný pozemek; za zastavěný pozemek se považuje část pozemku, která byla poté, kdy se stala předmětem majetkové krivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5, zastavěna stavbou nebo částí stavby schopnou samostatného užívání (dále jen „stavba“), byla-li stavba zřízena v souladu se stavebním zákonem⁵ a je užívána, a dále část pozemku s takovou stavbou bezprostředně související a nezbytně nutná k užívání stavby; za zastavěný pozemek se rovněž považuje část pozemku zastavěná stavbou, která je ve vlastnictví jiné osoby než je stát nebo oprávněná osoba, a dále část pozemku s takovou stavbou bezprostředně související a nezbytně nutná k užívání stavby.
7. Odvolací soud nemohl v této věci přehlédnout, že soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku neuvedl, jaké konkrétní důvody jej vedly k vyslovení závěru, že vydání pozemků parc. č. 281, 329/4 a 507/4 v k.ú. Rožmberk nad Vltavou výlukový důvod podle § 8 ZMV nebrání. S takto nijak blíže nezduodněným závěrem se nelze spokojit, proto odvolacímu soudu nezbyvá než konstatovat, že napadený rozsudek není ve vztahu k těmto pozemkům přezkoumatelný.
8. Pokud se jedná o pozemek parc. č. 359/2 v k.ú. Koryta u Hněvanova (soud prvního stupně v odůvodnění svého rozsudku nesprávně uvádí parc. č. 359), pak s přihlédnutím k aktuální judikatuře Nejvyššího soudu odvolací soud právní názor soudu prvního stupně, že existence lesní cesty nacházející se na dotčeném pozemku bez dalšího nebrání jeho vydání, pokud se nejedná o stavbu v občanskoprávním smyslu, nesdílí. Tato problematika byla řešena odvolacím soudem v rozsudku ze dne 9.9.2021, sp.zn. 4Co 300/2021, ve spojení s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 16.2.2022, sp.zn. 28Cdo 264/2022. Uvedená rozhodnutí vychází ze situace, kdy „*předmětný pozemek neslouží toliko k obhospodařování zemědělských či lesních pozemků ve vlastnictví žalobce, ale naplňuje širší (nezbytnou a ničím nenahraditelnou) komunikační potřebu i ve vztahu k nemovitostem jiných vlastníků. Pokud neexistuje jiná alternativa přístupu k nemovitostem ve vlastnictví třetích osob, lze označit prosazení veřejného zájmu na zajištění komunikačního spojení nemovitostí oproti zájmu na vlastnickou restituci jako proporcionální. V případě, že je splněna podmínka komunikační nezbytnosti pro potřeby vlastníků nemovitostí, je založeno i „právo“ vstupu třetím subjektům, tedy neomezenému okruhu osob (veřejnosti); srovnej např. náleze Ústavního soudu ze dne 9.1.2008, sp.zn. II.ÚS 268/06*“. Dlužno doplnit a zdůraznit, že se jedná o judikaturu vzniklou po vyhlášení napadeného rozsudku, tedy soud prvního stupně z ní nemohl vycházet. Nicméně vzhledem k výše uvedeným závěrům nemůže napadený rozsudek ani ve vztahu k pozemku parc. č. 359/2 v k.ú. Koryta u Hněvanova obstát. Je přitom zřejmé, že bude třeba doplnit dokazování

ohledně využívání lesní cesty, jež se na tomto pozemku nachází, přičemž je vhodné uvést, že lesní cesta se nenachází na celém předmětném pozemku.

9. Odvolací soud po zhodnocení všech uvedených skutečností napadený rozsudek podle § 219a odst. 1 písm. b/ o.s.ř. ve vztahu k pozemkům parc. č. 281, 329/4 a 507/4 v k.ú. Rožmberk nad Vltavou a podle § 219a odst. 2 o.s.ř. zrušil a věc mu podle § 221 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. vrátil k dalšímu řízení.
10. V dalším řízení bude na soudu prvního stupně, aby své rozhodnutí ve vztahu k pozemkům parc. č. 281, 329/4 a 507/4 v k.ú. Rožmberk nad Vltavou v souladu s § 157 odst. 2 o.s.ř. řádně odůvodnil. Ve vztahu k pozemku parc. č. 359/2 v k.ú. Koryta u Hněvanova se za použití odpovídajícího procesního postupu bude zabývat otázkou využívání lesní cesty na tomto pozemku se nacházející s přihlédnutím k aktuální judikatuře a o věci znovu rozhodne.
11. O náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně jakož i nákladů odvolacího řízení rozhodne soud prvního stupně v rozhodnutí, jímž bude řízení ve věci samé skončeno.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 4. května 2023

JUDr. Michal Mědílek, v. r.
předseda senátu